Abilympijský zpravodaj

ČESKÁ ABILYMPIJSKÁ ASOCIACE

Ročník XV., číslo 5/2014

Vydává Česká abilympijská asociace, o.s.

Kateřinice – výjimečná vesnice

Projekt na úplnou bezbariérovost

str. 2

Velehory fascinují i mě

Nevidomý Jan Říha usiluje o Korunu planety

str. 3

Euroklíč od prosince všude zdarma

Pomůcka usnadňuje život nejen vozíčkářům

str. 7

Den plný kreativity

Druhý ročník prodejní výstavy KREATIV Pardubice pořádá Česká abilympijská asociace. Uskuteční se **ve čtvrtek 20. listopadu** v přízemí a v 1. patře budovy ČSOB Pojišťovny, která je v centru města na Masarykově náměstí naproti AFI Palace.

Výstava nabídne dospělým i dětským návštěvníkům produkty pro kreativní tvoření, vystřihovánky, mozaiky, papírové modely, kreslicí a psací potřeby, modelovací hmoty, korálky, pletení z pedigu, vitráže, patchwork – deky, přehozy, polštáře. Nebudou chybět ani výrobky z drátu, dřeva a polymerových hmot. Bude také příležitost seznámit se s malováním na hedvábí, se šperky cínovanými i drátovanými z minerálních kamenů, oděvními a bytovými doplňky, pletenými a háčkovanými výrobky, paličkovanou krajkou, keramikou, ručně malovanými vánočními ozdobami a přírodními aromatickými mýdly.

Pořadatel výstavy také navázal spolupráci se Základní uměleckou školou v Pardubicích-Polabinách a Základní školou Waldorfskou v Pardubicích, Gorkého ulici. Obě představí práci šikovných rukou tvořivých dětí. Kavárna „Tvoje dílna“ pozve ukázkami ze své bohaté tvůrčí činnosti zájemce k návštěvě a relaxaci.

Na výstavě, která bude trvat **od 9 do 18 hodin** a vstup bude **volný**, si budou návštěvníci moci vyzkoušet i některou z kreativních technik v různých tvořivých dílnách.

Česká abilympijská asociace děkuje vedení ČSOB Pojišťovny za vstřícné jednání ohledně poskytnutí prostor.

(mk)

ČSOB Pojišťovna

Na cenu Mosty můžete nominovat do konce roku

Až do 31. prosince lze podávat návrhy na udělení ceny MOSTY. Stejnojmennou soutěž pravidelně pořádá Národní rada osob se zdravotním postižením, aby upozornila veřejnost na mimořádné činy, projekty a aktivity ve prospěch těchto občanů. Nominovat mohou úřady veřejné správy, instituce, neziskovky, firmy, média a také jednotlivci.

Vyhlášeny jsou tyto kategorie:

- **Cena pro instituci veřejné správy** za mimořádnou aktivitu nebo čin ve prospěch osob se zdravotním postižením;
- **Cena pro nestátní subjekt** za mimořádnou aktivitu nebo čin ve prospěch osob se zdravotním postižením;
- **Cena pro osobnost hnutí osob se zdravotním postižením**;

Formulář, který je zveřejněn na stránkách www.nrzp.cz, je nutné po vyplnění odeslat poštou na adresu NRZP, Partyzánská 7, 170 00 Praha 7 nebo elektronicky na e-mail nrzpcr@nrzp.cz. Pro zařazení návrhu poslaného poštou do soutěže je rozhodné podací datum na zásilce.

Další informace poskytne a na dotazy odpoví Michal Dvořák, ředitel organizačního odboru NRZP (telefony 266 753 433 a 736 751 200, e-mail m.dvorak@nrzp.cz.

(pel)

Den otevřených dveří nabídl možnost nakouknout do zákulisí Kosatce. Jednu z dílen hostům ukázala i ředitelka CAA Ivana Dolečková (druhá zprava): výrobu šperků si vyzkoušeli Jana Hanzlíková a Martin Charvát. ***Snímek:*** *Jaromír Fridrich*

Třetí narozeniny Kosatce potvrdily, že CAA nepřešlapuje na jednom místě

Tříletý capart už čile pobíhá a podobně k světu se má i populární Kosatec – Integrační centrum sociálních aktivit slavilo počátkem září třetí narozeniny. Česká abilympijská asociace (CAA) k tomu připravila neokázalý, ale pestrý program pro všechny.

Klienti denního stacionáře Mirea z Nemošic se šamanským bubnováním postarali o elektrizující atmosféru. Milé prvky do řad návštěvníků vneslo představení pohádky O Šípkové Růžence, kterou zahráli klienti Domova pod Kuňkou.

Promítaly se filmy o letošní abilympiádě, mezinárodním projektu MAPDOT a s napětím očekávaný dokument o letošní non-stop cyklistické štafetě napříč Českou a Slovenskou republikou, kterou úspěšně zdolalo i družstvo CAA (2222 km za 94:49 hod.).

stalo se v CAA

ČESKÁ ABILYMPIJSKÁ ASOCIACE

Nadšení pro dobrou věc

Kosatec se rozvíjí do své krásy. Naplno se rozběhly truhlářská, šicí, keramická a montážní dílny, využití má velký společenský sál, kde se konala celá řada zajímavých akcí. V tréninkové restauraci a tréninkové kavárně U tiskaře Brixe se klienti zapojují do projektu přípravy k práci.

V květnu zde otevřeli zahradu U Kosatce s dětským domečkem a trampolínou, kam nacházejí cestu maminky s dětmi. Využity jsou i tréninkové byty, které pomáhají lidem po úrazech či zhoršení jejich zdravotního stavu při návratu do běžného života.

„Všechny činnosti směřují k integraci, jsou otevřené a dávají možnost různým skupinám lidí – ať už s handicapem, nebo bez něj – scházet se,“ řekla Jana Hanzlíková, náměstkyně ministryně práce a sociálních věcí, která přijala pozvání na narozeninovou oslavu a dodala: „Nadšení pro dobrou věc je z činnosti celé České abilympijské asociace patrné. Oceňuji, že nepřešlapuje na místě a neusíná na vavřínech, ale snaží se o hledání dalších aktivit, zmíním třeba projekt Zdravé svačinky do škol.“

(Pokračování na str. 2)

Hlavní partneři:

BARTHMEDIA · mondi · EOP ELEKTRÁRNY OPATOVICE · NADACE AGROFERT · dera VYSOKORYCHLOSTNÍ INTERNET DIGITÁLNÍ HD TELEVIZE · GENERALI Nadace

stalo se v CAA

Třetí narozeniny Kosatce ...

(Dokončení ze str. 1)

Kosatec obohatil město

Důležitým partnerem se pro CAA v poslední době stal Rozvojový fond Pardubice, jehož ředitel Martin Charvát na narozeninách v Kosatci Deníku řekl: „Spolupráci jsme začali abilympiádou, ale dnes už je daleko bohatší. Jsem rád, že se nám společně podařilo rozjet prodejnu regionálních potravin Pardubanda. Fungování Kosatce a jeho pestrá nabídka obohatily život v centru města a bez nadsázky bourá mnohdy s předsudkem stavěné bariéry mezi zdravými a nemocnými. Osobně všechny lidi s handicapem nesmírně obdivuji, dokáží mnohdy věci, se kterými se my zdraví vyrovnáváme jen těžko."

Všichni se rádi vracejí

Ivana Dolečková, ředitelka CAA, je s dosavadním tříletým působením Integračního centra sociálních aktivit v Pardubicích spokojená. Je ráda, že je plně funkční a cestu sem našla spousta lidí i organizací. Nepřijdou jenom jednou, ale všichni se rádi vracejí. „Potěší, když vám lidé řeknou, že je jim tady příjemně a načerpají tu spoustu pozitivní energie. Přála bych si, aby lépe fungovalo financování provozu Kosatce. Od toho se odvíjejí všechny naše plány na další aktivity. Lidi, elán a síly na to máme!" **(fr)**

Vesnice, která značně vybočuje ze zažitého pravidla

V případě bezbariérových úprav budov i komunikací obecně platí, že je v daleko větší míře realizují města. Vesnice jsou v této záležitosti výjimkou: když už se k tomu rozhodnou, bývá to povětšinou při řešení konkrétního problému.

Kateřinice, obec na Valašsku asi deset kilometrů severozápadně od Vsetína v táhlém údolí potoka Kateřinky, kde žije tisícovka obyvatel, představuje výjimku přímo výraznou. S ministerskou dotací se chce do dvou let totiž stát díky projektu Mobilita Kateřinic úplně bezbariérovou a zpříjemnit tak životní podmínky nejen vozíčkářům, ale i seniorům a maminkám s dětmi v kočárcích.

Projekt se už začal uskutečňovat: jako první přišly na řadu opravy chodníků, které se uskutečnily v období 2012–2013. Na to navázalo vybudování lávky u hřiště, další v pořadí jsou bezbariérové úpravy přístupu na obecní úřad, do budovy mateřské a základní školy, do obchodu a dokonce i do kostela. Velmi se proto uleví třeba rodičům čtyřleté dcerky s dětskou mozkovou obrnou, se kterou denně jezdí ze sousední vesnice do zdejší školky a v náručí ji nosí do třídy v patře.

Při prezentaci obce v soutěži Vesnice roku se hodnotitelská komise zajela podívat i do Dětského bezbariérového centra Březiny, kde na ně čekalo překvapení. Bylo pro ně připraveno 13 vozíků a mohli si jeho prohlídku zažít jinak, pro většinu to byl velký zážitek.

Proměnu Kateřinic stejně bedlivě sleduje také vozíčkář Petr Adámek: „V březnu před třemi lety jsem u nás založil Moravskou organizaci vozíčkářů. V souvislosti se stále všudypřítomnými schody v kulturním domě tam přetrvávají značně omezené možnosti k pořádání pravidelných setkání i příležitostných akcí. Věřím ale, že i tato překážka bude brzy minulostí."

Obec Kateřinice se v září stala absolutním vítězem jubilejního 20. ročníku soutěže Vesnice roku. Jejím prostřednictvím prezentují přihlášené obce (letos jich bylo více než tři sta) své aktivity, ať už se jedná o zvelebování soukromých i veřejných budov nebo o rozvíjení místních tradic či zapojování občanů do společenského života.

Jinými slovy to řekl při slavnostním vyhlášení výsledků soutěže v rámci Mezinárodního dětského folklorního festivalu Písní a tancem v Luhačovicích i starosta Vojtěch Zubíček: „Do života v naší obci se zapojují všichni lidé, všechny spolky. Je to zlatá třešinka na tom dortu. Vážíme si u nás jeden druhého, jsme šťastní, respektujeme se navzájem. Pracujeme, ale všichni pamatují i na zábavu a pomoc druhým. To je u nás to nejkrásnější."

Na druhém místě tradiční soutěže skončil Ořechov na Žďársku, třetí místo obsadila Nová Hradečná na Olomoucku. **(mk)**

Unikátní výstava o nelehkém životě s handicapem

V Křižíkově pavilonu B na Výstavišti v Praze-Holešovicích začala 1. října výstava **Naše cesta**, která zážitkovou formou přibližuje dětským i dospělým návštěvníkům každodenní život lidí se zrakovým, sluchovým nebo tělesným postižením. **Potrvá do konce listopadu, vstupné se neplatí, v pracovních dnech je otevřeno od 9 do 17, o víkendech od 10 do 18 hodin.**

Výstava svým pojetím i rozsahem navazuje na loňskou interaktivní výstavu Moje cesta, *která se také setkala se značným ohlasem mezi veřejností.*

Všichni návštěvníci mají jedinečnou příležitost ocitnout se v pozici člověka nevidomého/slabozrakého, neslyšícího nebo vozíčkáře při zvládání různých konkrétních životních situací – jízdy na vozíku v reálném prostředí nádraží, orientace a rozeznávání předmětů v temném prostoru bez použití zraku, komunikace s neslyšícím apod. Funkci pomocníků = průvodců přitom většinou spolehlivě vykonávají i osoby s některým z uvedených postižení.

Na prohlídku zve byt se speciálně upravenou kuchyní pro slabozrakého nebo s koupelnou pro vozíčkáře. Každý se může v praxi seznámit také s možnostmi handicapovaných lidí při ovládání a využívání např. mobilu nebo tabletu.

Nouze není ani o zábavu: láká množství motorických a paměťových her, k vyzkoušení dovedností i odvahy slouží lezecká stěna, probíhají ukázky basketbalu či florbalu pro vozíčkáře i jiných speciálních sportů.

Především pro různé zájmové skupiny (pedagogy, manažery, úředníky, vysokoškoláky apod.) se konají četné zážitkové odborné semináře.

Podrobné informace o zážitkové výstavě Naše cesta přináší web www.vystavanasecesta.cz. Především školním výpravám a větším skupinám (ideální počet je mezi 20 a 30 členy) se doporučuje předem si objednat čas prohlídky v části Školy a skupiny/Rezervace.

Výstava, jejíž „první kolo" se uskutečnilo v květnu a červnu na brněnském Výstavišti, je součástí kampaně chodicilide.cz. Projekt se od roku 2010 snaží přispět ke změně postoje široké veřejnosti vůči osobám se zdravotním postižením. **(mk)**

Condurango zahraje pro Rytmus Chrudim

I letos si přijdou na své příznivci dobré hudby a obecně prospěšné společnosti Rytmus Chrudim. Na pátém benefičním koncertě vystoupí Bára Hrzánová se skupinou Condurango. Akce se uskuteční první adventní neděli, tedy **30. listopadu**, v chrudimském Divadle Karla Pippicha. Vstupenky už jsou v prodeji, držitelé průkazů ZTP a ZTP/P mají slevu.

Společnost pomáhá lidem s různým typem zdravotního postižení nebo sociálního znevýhodnění. Zaměřuje se hlavně na podporu při hledání vhodného zaměstnání a při získávání dovedností nezbytných pro samostatnější život. Podzimní novinkou bude podpora v oblasti samostatného bydlení. Další informace lze najít na stránkách www.rytmuschrudim.cz. **(pel)**

Pardubická krajská nemocnice nabízí online tlumočení do znakového jazyka

Lucie Mlatečková přebírá tablet od koordinátora projektu Davida Trávníčka.
Snímek: *archiv Pardubické nemocnice*

Pardubická krajská nemocnice má významnou novinku pro neslyšící pacienty, od neziskovky Tichý svět (dříve APPN) má bezplatně zapůjčen tablet, jenž umožní komunikovat se zdravotníky pomocí online tlumočníků do znakového jazyka.

„Je to velký přínos pro lékaře i nelékařský zdravotnický personál. Online tlumočení usnadní komunikaci s neslyšícími, odpadne bariéra při předávání informací. Bude možné se přesně domluvit na všem, co je potřebné," řekla Lucie Mlatečková, hlavní sestra nemocnice.

Služba se poskytuje zdarma. Tablet je na recepci chirurgické kliniky k dispozici 24 hodin denně a je možné ho zapůjčit i na další pracoviště.

Nemocnice se tak zapojuje do projektu „Bezbariérové nemocnice i pro neslyšící" společnosti Tichý svět, která do tuzemských nemocnic poskytla 100 tabletů. Byly zakoupeny z výtěžku Adventního koncertu České televize.

„Cílem projektu je usnadnění komunikace lékařů s neslyšícími. Lékaři si novou službu moc pochvalují," uvedla Marie Horáková, ředitelka Tichého světa. „Zkušební provoz online tlumočnické služby byl zahájen v říjnu 2008 a od 1. prosince 2011 funguje služba nonstop. Využívá ji více než 800 neslyšících klientů, jen v roce 2013 bylo uskutečněno 25.249 tlumočených hovorů," dodala.

Služba je založena na tlumočení do znakového jazyka „na dálku". Tlumočník se nachází na jiném místě než klient. Podstatou je možnost přenosu znakového jazyka prostřednictvím webkamery. Sdělení tlumočník přeloží do mluveného jazyka. Lze tak tlumočit rozhovor neslyšícího s lékařem, je možné slyšícímu i neslyšícímu člověku poslat vzkaz či zprávu. Tlumočníci se řídí etickým kodexem, jehož součástí je i povinnost mlčenlivosti. **(fr)**

Od léta roku 2000, kdy vyšel Abilympijský zpravodaj poprvé, dostáváte, vážení a milí čtenáři, toto periodikum zaměřené na život osob se zdravotním postižením stále zdarma.

Zadarmo ale samozřejmě není ani zpracování, ani distribuce, náklady přitom průběžně narůstají. Obliba Zpravodaje je pro Českou abilympijskou asociaci (CAA) závazkem vydávat ho i nadále, protože informací závažného i oddechovějšího charakteru není nikdy dost…

Proto uvítáme každou korunu, kterou se rozhodnete podpořit vydávání Abilympijského zpravodaje. Uvedete-li do zprávy pro příjemce jméno a adresu, obratem vám zašleme potvrzení o přijetí daru.

Za všechny příspěvky předem děkujeme. **(r)**

MOŽNÉ ZPŮSOBY PODPORY:

Poštovní poukázka A
- *Adresa majitele účtu:* Česká abilympijská asociace, o.s., Sladkovského 2824, 530 02 Pardubice
- *Ve prospěch účtu (číslo účtu)/kód banky:* 272070133/0300 nebo 339338/5500
- *Variabilní symbol:* 511

Bezhotovostní převod na účet
- *Číslo účtu/kód banky:* 272070133/0300 nebo 339338/5500
- *Variabilní symbol:* 511

Mediální partneři:

Pardubice Český rozhlas · deník · Receptář · Rádio Pohoda východočeské webové rádio

„Výstup na nejvyšší hory světa je velkým zážitkem i pro nevidomého,“

tvrdí osmatřicetiletý Jan Říha, sportovec a poštovní kurýr na Pražském hradě

Má velký sen, který si postupně plní. I když nevidí, chce vylézt na nejvyšší hory všech kontinentů a uskutečnit tak projekt Koruna planety. Osmatřicetiletý sportovec Jan Říha už byl na Kilimandžáru a Mont Blanku, loni na přelomu listopadu a prosince ho čekala Aconcagua v Argentině. Ačkoli jsou mu odepřeny impozantní výhledy na horské scenérie a při lezení musí hodně spoléhat na doprovod, nezná Honza nic atraktivnějšího.

Několik let se také účastní národní abilympiády. Propaguje ji coby běžec: loni přiběhl do Pardubic až ze Stříbrné Skalice, kde žije, a letos se vydal z ČEZ arény do Hamzovy léčebny v Luži. Stojí také za zmínku, že v srpnu byl Říha členem týmu České abilympijské asociace, který se zapojil do náročného závodu Opel Handy Cyklo Maraton.

Odhodlání a dobré nálady mívá Honza (vlevo) na rozdávání.

Dokázali jsme to bez kyslíkových přístrojů! Tříčlenná expedice na vrcholu Aconcaguy.

◆ K horolezectví musí člověk mít dobrou fyzičku, silnou vůli a také pud sebezáchovy. Ale ke zdolání nejvyšších hor na světě je asi zapotřebí něco navíc. Je tam větší riziko úrazu nebo smrti: sebelépe připravený jedinec s mnoha zkušenostmi nemá jistotu, že přežije. Například na Mount Everestu se nedávno utrhla lavina a několik lidí zahynulo. Ty navíc nevidíš… Připouštíš si při lezení na velehory tohle nebezpečí, nebo jsi k němu lhostejný?

Třeba Aconcagua je známá tím, že se na tam často mění počasí a jsou tam strašné sněhové vichřice. I my jsme jednu zažili, během tréninkového aklimatizačního výstupu. Dokonce tak silnou, že jeden z našeho tříčlenného týmu prohlašoval, že jestli to stan přežije, bude ho nosit na zádech po zbytek expedice. A opravdu ho nosil... Ale k té otázce: O nebezpečí samozřejmě vím, ale moc na něj nemyslím. Během výstupu děláme maximum, abychom riziku nešli naproti. Ale může se samozřejmě přihodit něco nečekaného, co člověk neovlivní. My se však o tom nebavíme: raději si povídáme o pozitivních věcech.

◆ Jak obtížné bylo vylézt na Aconcaguu? Povedlo se to podle vašich představ?

Ano, dokonce jsme ještě nějaké dny ušetřili. Výstup jsme zvládli sami, jak jsme to zamýšleli. Bez horského vůdce a nosičů výbavy. A taky bez kyslíkových přístrojů.

Rozhodli jsme se pro středně náročnou Polskou cestu. Asi v 5 tisících metrech jsme však odbočili na normální cestu, protože horolezci nás v základním táboře varovali, že náš záměr je dost riskantní. Samozřejmě byly chvíle, kdy nás trápilo hodně špatné počasí nebo velmi náročný terén – ostré kameny, štěrk, ledovcové jehly. Pohybovat se tam je těžké a vyčerpávající, zvlášť když člověk nevidí. Aconcagua mi prostě dala hodně zabrat, přeci jen jde už o sedmitisícovku. Několikrát jsem toho měl plné zuby, ale nevzdal jsem to. No a „výškovku“ jsme si samozřejmě odbyli všichni: jde o dýchací potíže, nevolnost a bolesti hlavy způsobené extrémní nadmořskou výškou.

◆ Museli jste mít k výstupu na jihoamerickou velehoru nějaké povolení? A jak rušno je v jejím okolí? Třeba v Alpách už horolezecké výpravy neúnosně zamořují přírodu a úřady tam chtějí zavést přísná regulační opatření…

Povolení bylo nutností a za výstup jsme museli zaplatit nemalou částku, asi 700 dolarů. V okolí hory jsme záměrně byli na začátku sezóny, a tak jsme moc lidí nepotkali. Ale už se stavěly stánky pro turisty a horolezce, takže si myslím, že v sezóně je tam dost rušno. My se však snažíme lidem vyhnout, máme rádi klid a intenzivní kontakt s přírodou.

◆ Byl pobyt v Argentině nebezpečný, pokud jde o chování obyvatel k vám?

Domorodci v horách byli vstřícní a rozhodně nás nechtěli okrást. Ale dole v Mendoze si člověk musel dávat pozor na zavazadla. Kamarádovi na autobusovém nádraží někdo ukradl batůžek s věcmi asi za patnáct tisíc korun. Ve městě se vám navíc kdekdo snaží něco vnutit. Radím každému, aby si hlídal věci všude, kde je víc lidí pohromadě.

◆ I když nevidíš, určitě máš z každé velehory, na které jsi byl, nějaký konkrétní zážitek. Na co si vzpomínáš?

Třeba na Elbrus jsme šli hodně po sněhu a ledě. A dobře si pamatuju nocleh v polorozpadlé chatě v táboře u lanovky, hlavně zápach z nějaké plísně. Výstup na Kilimandžáro mám spojený s množstvím zvuků v dolním pralese a s extrémní vlhkostí vzduchu. Aconcagua na mě nejvíc zapůsobila extrémní větrností a noční vichřicí, která nám málem zničila stan. I když jsem ty hory neviděl, velmi dobře je rozeznávám.

Jsem zvědavý, jak na mě zapůsobí Mount Everest, který si nechávám nakonec. Ale bůhví, jestli k tomu výstupu dojde: sehnat dostatek peněz není vůbec lehké. I loňskou expedici do Argentiny jsme mohli podniknout jen díky pomoci jednoho nadačního fondu.

Miloš Pelikán

Kdo je Jan Říha

Narodil se 9. září 1976 v Olbramovicích s vadou zraku. Na základní škole se věnoval lyžování, plavání a atletice. Na odborném učilišti pro zrakově postiženou mládež si zkusil vylézt na umělou stěnu – a hned mu bylo jasné, že našel svou parketu. Nejraději zdolává opravdové skály a hory: Na laně je druhý, protože jako prvý nemůže jistit. V roce 2005 založil oddíl Matahari, určený hlavně pro zdravotně postižené zájemce o lezení. Pracuje na Pražském hradě jako poštovní kurýr: denně překoná tři tisíce schodů, v labyrintu chodeb se orientuje podle různých výčnělků a soch.

Co je Koruna planety

Jde o horolezecký projekt, který byl poprvé definován v 80. letech minulého století amatérským horolezcem a podnikatelem Richardem Bassem. Koruna planety (anglicky Seven Summits, doslova Sedm vrcholků) je tvořena nejvyššími horami všech kontinentů. Prvním člověkem, který je zdolal bez pomoci umělého kyslíku, byl italský horolezec Reinhold Messner. Prvním Čechem, který dokázal projekt dokončit, byl v říjnu 2005 Miroslav Caban. Ani on mimochodem nepoužíval kyslíkový přístroj. Úspěšný byl například i někdejší primátor Prahy Pavel Bém.

Petrouš ve Walesu: Bronz a rekord

Jaroslav Petrouš, atlet klubu Hvězda Pardubice, obhájil na mistrovství Evropy handicapovaných ve waleském městě Swansea bronzovou medaili v hodu diskem.

V soutěži měl jediný platný pokus 34,72 m, neboť mu rozhodčí všechny ostatní neuznali. Sportovec s amputovanou nohou totiž musí absolvovat závod vsedě po úvazku na speciální židličce. A právě to byl problém, který dost necitlivě řešili rozhodčí neuznáváním pokusů.

V oštěpu, ve kterém Petrouš skončil sedmý a vytvořil nový český rekord 26,88 m (stávající měl hodnotu 25,85 m), mu při stejném úvazku všechny pokusy uznali, při disku jiná skupina rozhodčích nikoliv. „Byla to těžce vybojovaná medaile. Před šampionátem jsem musel překonat zdravotní problémy a dohánět tréninkové manko. Při vlastní soutěži tyhle zásahy rozhodčích hodně ovlivnily moji soutěžní pohodu. Bronzový pokus byl vlastně jen takovým zajišťovákem, všechny ostatní neuznané byly o hodně delší.“

Jaroslav Petrouš (na snímku vpravo bezprostředně po udělení bronzové medaile za disk) po této neblahé zkušenosti uvažuje o tom, že pro příští atletickou sezonu se nechá překvalifikovat do skupiny sportovců s protézou a raději bude házet ve stoje z kruhu jako zdraví atleti. „Byl to vždy můj sen a díky rozhodčím na tomto šampionátu jsem se už rozhodl.“

(fr)

Neslyším, přesto běžím

Čtvrtého ročníku mezinárodního běhu We Run Prague 2014 se zúčastnila také obecně prospěšná společnost Tichý svět (dřívější APPN). Díky velkorysosti společnosti NIKE si své startovní sety obléklo 19 neslyšících běžců, včetně našich kolegů z Tichých zpráv. Před závodem byla běžcům k dispozici tlumočnice znakového jazyka Michaela Dudková.

Každý slyšící i neslyšící účastník měl na zádech své vlastní motto. Mohli jste tak zahlédnout slečnu, která si „Běží pro hezčí zadek“, nebo se dozvědět, že I doktoři umí běhat. Nás ale nejvíce zajímala skupinka běžců s nápisem Neslyším, přesto běžím!

Na zdolání trati měli běžci 1 hodinu a 40 minut. Nejlepším běžcem se stal Vít Pavlišta, který trať zvládl v čase 29:52 min. Z neslyšících běžců do cíle doběhl první František Kocourek v čase 39:23 a mezi deseti tisíci zúčastněnými se umístil na úžasné 146. příčce pořadí. Mezi ženami závod nejlépe zaběhla Veronika Chladová a časem 58:05 skončila v celkovém pořadí na 5459. místě.

Těšíme se na příští rok a novou spolupráci s týmem společnosti NIKE, bez kterého by nebyla naše účast možná.

Hanka Palová, Tichý svět

Pozvánka na výlet

Dřevěná vesnická stavení pod majestátním hradem

Nejcennějším objektem skanzenu je dřevěný řeckokatolický kostel sv. Michala archanděla z roku 1833 s barokním ikonostasem. Tato významná sakrální památka východního Slovenska původně stála v obci Matysová. Další budovy jsou typické srubové spišské stavby – obytné domy z počátku 20. století, hospodářské objekty, sezónní polní obydlí a různé technické stavby jako např. srubová kovářská výheň.

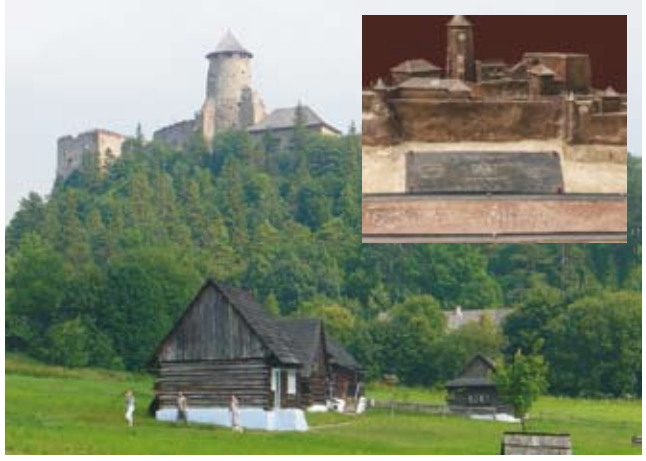

Hrad Ľubovňa, jedno z četných královských sídel, dal na vápencovém bradle postavit polský kníže Boleslav. Jeho nejstaršími částmi jsou k vrcholu se zužující kruhová věž se zdmi až tři metry silnými a gotický palác, který mohla k pobytu používat královská rodina Zikmunda Lucemburského. V polovině 17. století posloužil na šest let jako úkryt polských korunovačních klenotů před švédskými vojsky.

Turisticky přitažlivých míst, která mohou bez obav projít a přitom si odnést patřičný zážitek také zrakově nebo sluchově postižení milovníci toulavých bot, postupně přibývá u nás i v cizině. Prostřednictvím tohoto článku navštívíme jedno ze zahraničních: zavítáme do skanzenu a na bývalé šlechtické sídlo v okresním městě Stará Ľubovňa na severovýchodním Slovensku v regionu Spiše nedaleko hranic s Polskem.

Areál se nachází na severním okraji města na trase červené turistické značky (v mapě označeno hnědou elipsou). Značka spojuje jižnější Levočské vrchy s pohraniční Ľubovnianskou vrchovinou. V uvedeném směru začíná v obci Nižné Ružbachy, v jejímž historickém prostředí se v roce 2002 částečně natáčel dvoudílný britsko-americký film Doktor Živago. Po 34 kilometrech končí u minerálního pramene Sulínka na levém břehu řeky Poprad, která na zhruba 30 kilometrech toku tvoří státní hranici.

Skanzen přibližuje oblasti severovýchodní Spiše a severozápadního Šariše po staletí společně obývané Slováky, Němci, Rusíny, Goraly a Židy. Autorem bezpečné procházky pro nevidomé a slabozraké návštěvníky, projektu „Dotykem za poznáním“, je Tomáš Demián, student muzeologie na Univerzitě Konštantína Filozofa v Nitře. Jeho realizace se uskutečnila v roce 2011, jedná se přitom o první slovenské takto uzpůsobené národopisné muzeum pod širým nebem.

Hned ve vstupním prostoru se zrakově handicapovaní dozvědí z tabule ve slepeckém písmu základní informace o skanzenu. Za vodicí linii slouží dřevěné zábradlí s doplněnými směrovými údaji a odkazy v Braillově písmu (detail v levém snímku; slovenština používá pro „odstranění bariér“ výraz „debariérizácia). Jednotlivé objekty si mohou „prohlédnout“ rukama díky trojrozměrným maketám umístěným před každým z nich. Některé mohou navštívit také zevnitř. Mimoto mají k dispozici i průvodce v Braillově písmu.

Skanzen je otevřen od května do září každý den od 9 do 19 a v říjnu a v dubnu od úterý do neděle od 9 do 16 hodin. V ostatních měsících se do něho dostanou jen předem ohlášené skupiny nad 30 osob. Cena vstupenky pro dospělé činí 2 €, děti od 6 do 19 let a vysokoškoláci zaplatí 1 €, senioři nad 60 let 1,50 €. Existuje také rodinná vstupenku pro dva dospělé a maximálně čtyři děti do 15 let v ceně 4,50 €.

Původně gotický hrad z počátku 14. století, v současnosti Ľubovnianské muzeum, se pro osoby se zrakovým a sluchovým postižením částečně otevřel v loňském roce. Nevidomé a slabozraké dovede z parkoviště na první nádvoří a lapidárium s bronzovou maketou hradu (druhý menší snímek) vodicí linie s odkazy v Braillově písmu na dřevěných tabulkách. Průvodce v Braillově písmu doplňují reliéfní obrázky vybraných hradních exponátů.

Pro neslyšící je připraveno pět tabletů s videozáznamem průvodního textu v posunkové řeči. „Překlad“ pod vedením pedagogů zabezpečili studenti Spojené školy internátní Pavla Sabadoše z Prešova, která vzdělává právě sluchově postižené. Návštěvníci s chytrými telefony si do nich mohou tento text stáhnout.

Prohlídky v letních měsících obohacují vystoupení sokolníků, která jsou pro diváky s tělesným a duševním postižením animoterapií.

Otevírací doba hradu je v období květen–září a v říjnu a v dubnu stejná jako ve skanzenu, od listopadu do března má otevřeno kromě pondělí od 10 do 15 hodin. Vstupenka pro dospělé stojí 5 €, pro děti a studenty vysokých škol 2,50 € a pro seniory 3,50 €, cena rodinné vstupenky je 10 €. Při návštěvě skanzenu i hradu je vstupné následující: dospělí 6 €, děti a vysokoškoláci 3 €, senioři 4,50 €, rodina 12,50 €. Fotografování nebo natáčení je zdarma.

Vše potřebné o Ľubovnianském muzeu, které v roce 2012 získalo ocenění „Slovensko bez bariér 2010–2013“ za zpřístupnění kulturního dědictví handicapovaným osobám, poskytuje web www.hradlubovna.sk. **(mk)**

Vydejte se v listopadu do pražského Paláce Akropolis!

festival integrace slunce

Od pondělí 10. do pátku 14. listopadu se v Praze na Žižkově uskuteční podzimní část 20. Festivalu integrace Slunce. Dějištěm je opět bezbariérový Palác Akropolis. Na přehlídce divadla a hudby spolu vystupují zdraví a zdravotně postižení kumštýři na jednom pódiu. Držitelé průkazu TP, ZTP a ZTP/P mají vstup na všechna představení zdarma.

Dopolední program je sestaven z vystoupení různých souborů, kroužků a jednotlivců ze škol, speciálních škol či sociálních ústavů. Je určen hlavně pro mladší generaci: zahrnuje pohádky, písničky či tanečky.

Mezi večerními taháky pro dospělé diváky je třeba úterní česká premiéra hry Bertolta Brechta „Dobrý člověk ze Sečuánu“, kterou si připravilo Divadlo z pasáže z Banské Bystrice, nebo čtvrteční komedie „Vražda v penzionu pro starší dámy“ v podání pražského Divadelního spolku Proměna. Kompletní program festivalu lze najít na stránkách www.festivalslunce.wz.cz a www.palacakropolis.cz. Na dotazy odpoví Vlasta Rydlová na telefonu 728 248 925.

Přehlídku pořádá sdružení SUKUS ve spolupráci s Junior klubem na Chmelnici a Palácem Akropolis. Mediálními partnery jsou Abilympijský zpravodaj, Vozíčkář – časopis nejen pro sedící, časopis Můžeš, Lidové noviny a Pražský deník. **(pel)**

Pro chvíle oddechu

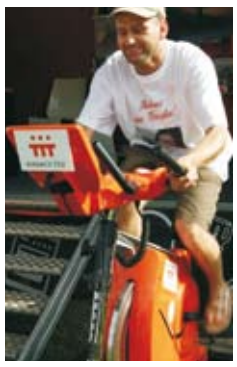

Závodní týmy velice úspěšného unikátního charitativního projektu – čtyřdenního Opel Handy Cyklo Maratonu – projížděli cílovým prostorem v pražském parku Ladronka v neděli 3. srpna. Při té příležitosti se v něm konaly také různé doprovodné akce. Mnozí cyklisté a ani četní návštěvníci přitom nezaváhali a posadili se coby aktivní účastníci charitativního šlapání na Oranžové kolo (speciálně upravený rotoped) Nadace ČEZ.
Jak je vidět na snímku, jednominutový sportovní výkon si patřičně užil i člen týmu CAA – Nadace Agrofert, … (1. tajenka) Jan Říha. Všichni dohromady „vyšlapali“ částku převyšující sto tisíc. Díky tomu se také získaly finanční prostředky na příspěvky na lázeňské a … (2. tajenka) pobyty pro mladé lidi s onkologickým onemocněním, kteří ukončili aktivní léčbu.

Vodorovně: 1. Kolo; anglicky „lusky“; zakladatel dadaismu. – **B.** Značka americia; zurčení; pravá strana účtu. – **C.** Sibiřský kozorožec; **2. tajenka.** – **D.** Souhlas; štvanice; vývojová tendence. – **E.** Stahovací záclona; podmořský útes; zimní srážky. – **F.** Slovensky „jaksi“; hlt; trhavina. – **G. 1. tajenka**; zběhovec. – **H.** Osobní zájmeno; pracovati s kosou; římské číslo 4. – **I.** Lotyšské platidlo; Sarmat; ženské jméno.

Svisle: 1. Zánět sliznice; součást aromatických olejů. – **2.** Rostlina podobná heřmánku; značka čistidla na okna. – **3.** Zkratka nejstarší české vysoké školy; obíhat. – **4.** Trnitý keř; rybník u Nové Bystřice. – **5.** Vojenský povel; modla. – **6.** Mezinárodní kód letiště Sapporo; africký veletok; symetrála. – **7.** Cukrářský výrobek; jeden z vůdců obrany Brestské pevnosti v červnu 1941. – **8.** Anglicky „hvězdy“; druh masa. – **9.** Předvánoční doby; cizí předložka. – **10.** Týkající se jitra; ovaz. – **11.** Vlněný přehoz; část těla.

Pomůcka: Arp, Fomin, pods, rif. **(mk)**

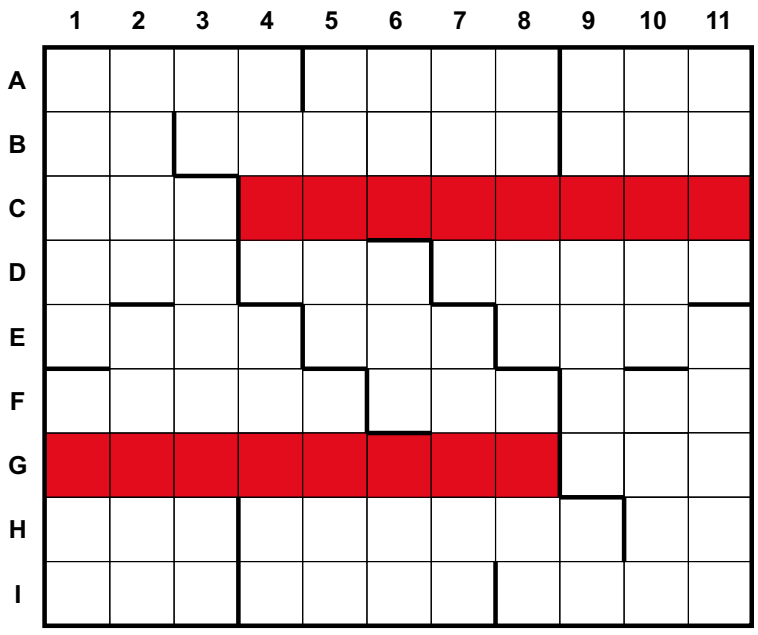

Najdete v nás vždy spolehlivého partnera

- firma zaměstnávající více než 50 % osob se zdravotním postižením
- dlouholetá praxe se zaměstnáváním zdravotně postižených
- nabídka služeb a zboží formou náhradního plnění
- pečlivost a zodpovědnost při veškeré činnosti
- správa a digitalizace archivů
- zasilatelství, kompletace a realizace zásilek

K2p
Rokycanova 2654
530 02 Pardubice
tel.: 466 304 366
web: www.k2p.cz
e-mail: info@k2p.cz

Termín pro tuto křížovku: pátek 5. prosince.
Vyluštění z čísla 4: DARU TICHA.
Cenu získávají:
1. Jana Svatošová, Pardubice,
2. Květoslava Bičíková, LDN Rybitví,
3. Helena Ferencová, Ostrava,
4. Hana Vojáčková, Starý Mateřov,
5. Jiří Jeřábek, Praha 7.

Další překonání rekordu: ze 71 luštitelů nemohly být do losování zařazeny pouze 2 křížovkářky, které patrně z nepozornosti rozdělily jinak správné znění do dvou tajenek. **(mk)**

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
A	P	O	T	P	E	D	E	L	O	Ř	I
B	Í	V	E	R	S	A	L	U	L	Í	T
C	T	A	T	O	T	R	K	N	E	M	O
D	I	C	A	T	O	U	H	A	G	A	L
E	CH	E	B	O	K	L	E	P	S	N	D
F	A	R	A	K	O	A	L	A	A	B	A
G	L	É	T	O	E	M	A	R	M	E	N
H	O	T	A	L	S	A	S	K	O	T	I
I	T	I	K	Y	O	Č	I	Y	S	A	T

MATRIX CZ s.r.o.
Servis záložních zdrojů UPS APC, tiskáren, monitorů a dalších periferií
Hronovická 949
530 02 Pardubice
www.matrix-cz.cz

BATEX textilní výroba a prodej
Hronovická 460
530 02 Pardubice
telefon: 466 615 496
mobil: 606 648 359
Danuse.Zakova@seznam.cz

- Vylosovaní luštitelé letošních soutěžních křížovek mohou očekávat zajímavé ceny od firmy **Annabis Olomouc**. Tento partner České abilympijské asociace je významným podnikatelským subjektem v oblasti výroby a prodeje i výzkumu a vývoje konopných produktů a doplňků stravy.

- Každý, kdo do termínu uvedeného u příslušné křížovky pošle na některý z uvedených kontaktů správné znění tajenky/tajenek (ve druhém případě vč. jejich čísla – např. 1. ABILYMPIÁDA, 2. PARDUBICE), bude automaticky zařazen do slosování.

- Výhercům doručí ceny pošta, proto musí všichni luštitelé doplnit svoji doručovací adresu. Pro případné osobní nebo jiný způsob převzetí je potřebná včasná telefonická domluva na čísle 466 052 050.

- V příštím vydání budou zveřejněna jména výherců a správné řešení, při prostorových možnostech také křížovka s kompletním vyluštěním.

- Od května loňského roku mohou luštitelé použít i facebook.

- Před odesláním se doporučuje raději několikerá kontrola vyluštěného znění. Při větším počtu tajenek je třeba věnovat pozornost i jejich označení správným číslem: jednoduché potvrzení tohoto spočívá v doplnění tajenkových výrazů do příslušných míst v textu.

- Mnozí čtenáři, kteří věnují luštění křížovek (a případně i řešení hádanek) více času a neskončí, dokud nemají vyplněná všechna políčka, jistě hledají chybějící či neúplné výrazy v různých encyklopediích, slovnících, atlasech a podobných zdrojích informací. Existuje ale jednodušší možnost a nemusí se ani odejít od počítače – speciální program Velký křížovkářský slovník (VKS). Poprvé se objevil v roce 2001, jeho zatím nejnovější verze z letošního roku s označením 4.0 má v databázi zhruba 590.000 hesel s legendami a uvedením zdroje, kolektiv autorů navýšil také nabídku možností práce s daty (např. komfortní práce s křížovým filtrem).

Případní zájemci si tuto vynikající pomůcku mohou objednat na adrese: ALIS spol. s r.o., Mariánská 538, 470 01 Česká Lípa; e-mail: alis@alis.cz. Může to být i letošní vhodný vánoční dárek pro křížovkářské nadšence.

Zároveň došlo ke spuštění nového webu www.nvks.cz, kde lze prostřednictvím formuláře VKS také objednat. Obsah stránek se průběžně doplňuje a rozšiřuje.

Kontakty pro zasílání vyluštění:

- e-mail: filip.novotny@caacz.cz; do předmětu heslo KŘÍŽOVKA,
- klasická pošta: Česká abilympijská asociace, o.s., Filip Novotný, Sladkovského 2824, 530 02 Pardubice; na obálku heslo KŘÍŽOVKA. **(mk)**

VPS
MetLife
ACTIWO Pardubice
AITCOM
AGES Pardubice
SEED SERVICE
code
CHESTAV CZ
HK audit
TEPOSTOP, společnost s ručením omezeným
MONTIFER
spektrum s.r.o.
CZS
BlaVo CHEMICALS s.r.o.
Výtahy Pardubice a.s.
Východočeské muzeum v Pardubicích
CYKLOS
VSK
Atoll s.r.o.
FRAGMENT čtení ▪ radost ▪ poučení
HAK
AWOS s.r.o. Pardubice
ITEST plus s.r.o.
ANNABIS
INSICO
AVE-KONTAKT
NEDCON advanced storage technology

JEDNOTA
Czech Insurance Agency
ČESKÁ SPOŘITELNA
RETIA
Regul servis Tech měření a regulace
novplasta

Netradiční od A do Z

kuriozita

Do letošního Mezinárodního dne osob se zdravotním postižením zbývá zhruba pouhý měsíc – připomíná se vždy 3. prosince. Proto je ideální čas na zmínku o něm, ovšem ve velmi zajímavé souvislosti.

Opravdu značně nezvykle se totiž při příležitosti toho loňského rozhodla upozornit na tuto část veřejnosti jedna švýcarská charitativní organizace. Do výloh obchodu s luxusním módním oblečením na Bahnhofstrasse, hlavní třídě v Curychu, nainstalovala figuríny na vozíku, s pokřivenou páteří, bez nohy či bez ruky. Jejich konečné podoby přitom nevznikaly „od oka“: „modelem stáli“ tři muži a dvě mladé ženy s různým tělesným handicapem. Tvůrci figurín spolu s návrháři pečlivě měřili všechny jejich odlišnosti od „normálu“, aby výsledné postavy co nejvíce odpovídaly živým modelům. Proto je zajímal třeba úhel zakřivení páteře, průměry pahýlů amputovaných končetin nebo rozdíly mezi délkami nohou.

Obchod přitom nebyl zvolen vůbec náhodně: lidem preferujícím módu a „image“ měly figuríny „říci“, že zběsilou honičku za dokonalostí většinou nedoprovází uvědomění si či pochopení odchylek od ideálu krásy.

A komu se podařilo na internetu najít zhruba čtyřminutové video, mohl se podívat nejen na „technologický postup výroby“ figurín a seznámit se s pěticí osob, podle nichž vznikaly, ale také sledovat mnohdy udivené reakce chodců procházejících kolem výloh.

(mk)

Dárek, který potěší

Pomalu se blíží Vánoce, ale i nový rok. Obojí se propojí, když se rozhodnete nadělit někomu pod stromeček hezký kalendář. Pokud hledáte vkusnou originalitu a rádi podpoříte dobrou věc, máme jeden tip: charitativní **nástěnný kalendář „Osobnosti na třech kolech“**. Vznikl ve spolupráci neziskovky Raná péče EDA, která podporuje rodiny se zrakově postiženým dítětem, a fotografa Jiřího Šourka. Jeho patrony jsou známý kardiolog a sběratel starých motocyklů a velorexů Jan Pirk, vynikající afroamerická zpěvačka Juwena Jenkins a herečka Květa Fialová.

Všechny osobnosti i fotograf se vzdali honoráře za svou práci. Kalendář stojí 250 korun a veškerý výnos z prodeje půjde na podporu klientských rodin Rané péče EDA. Další informace najdete na stránkách www.edavisit.eu. Objednávku lze poslat e-mailem na adresu praha@ranapece.eu či provést telefonicky na čísle 224 826 860. **(pel)**

Jana Studená poprvé aranžovala v západním stylu, a hned vyhrála!

Na abilympiádu jezdí už šestnáct let, velmi si ji oblíbila. A domů, do Kožušan-Tážal na Olomoucku, se neslyšící Jana Studená obvykle vrací s medailí. Nejinak tomu bylo i letos.

❑ **Jaký jste měla pocit z dvojnásobného vítězství?**
Měla jsem radost, protože ve vyšívání i aranžování květin v západním stylu byla dost velká konkurence. Vítězství jsem nečekala. Soutěžení mě moc baví, budu v něm pokračovat.

❑ **Kde jste se naučila tak dobře aranžovat květiny?**
Tady na abilympiádě. V minulosti jsem se na aranžování pozorně dívala, zajímalo mě. Pak jsem začala soutěžit v ikebaně a letos jsem dostala chuť zkusit to v západním stylu. Prohlédla jsem si připravený materiál a chvíli jsem přemýšlela, jak uskutečnit nápad, který jsem měla v hlavě. Moc mě těší, že jsem hned napoprvé vyhrála!

❑ **Nejlepší jste byla i ve vyšívání…**
V něm jsem si věřila, protože v něm soutěžím pravidelně a je to můj koníček. Ještě jsem tady zkusila malování na sklo, ale tam se mi nedařilo. Nevadí, třeba budu úspěšnější příště.

❑ **Co vás na abilympiádě nejvíc láká?**
Mám tady přátele, na které se vždycky těším. A ráda se dívám na soutěžení: letos jsem obdivovala hlavně paličkování, které je velmi náročné.

❑ **Máte zaměstnání?**
Ano, pracuju v soukromé firmě jako cukrářka. Jsem v tomto oboru vyučená. Vytvářím malé figurky, zvířátka, prostě miniatury. Práce mě baví, jsem spokojená.

❑ **A jak relaxujete?**
Ráda vyšívám a dívám se přitom na televizi. A když je hezky, chodím na procházky. **(pel)**

Tyfloservis má novou kuchyni

Unikátní cvičnou kuchyň získal po kompletní rekonstrukci svého střediska Tyfloservis Hradec Králové, který se věnuje lidem se zrakovým postižením. Je teprve třetí svého druhu v České republice, podobné mají zrakově postižení už jen v Praze a Karlových Varech.

Místnost má oblé hrany a tlačítka všech spotřebičů jsou označena reflexními barvami a Braillovým písmem. Zásuvky jsou vybavené vším dostupným kuchyňským náčiním tak, aby si hendikepovaní mohli vyzkoušet opravdu vše, co potřebují.

Rekonstrukce Tyfloservisu s podporou magistrátu města Hradec Králové a soukromých firem stála zhruba jeden milion korun. Organizace každý rok ve svém sídle či v terénu pomůže zhruba 250 klientům z Královéhradeckého a Pardubického kraje, kteří o zrak úplně přišli nebo se jim výrazně zhoršil, a musí se proto naučit běžným dovednostem a samostatnosti v nové situaci.

(fr)

Nejlepší fotografie měl Pardubák Roman Sirůček

Konečně! Po dlouhé době opět abilympiáda, na které výrazně zabodovali domácí, tedy soutěžící z Pardubického kraje. Skvěle si počínal i neslyšící Roman Sirůček, který zvítězil ve fotografování, mimochodem nejobsazenější disciplíně. O medaile v ní bojovalo 14 lidí, mezi nimi i dva Slováci a jeden Polák.

❍ **Pomyslel sis během soutěže, že bys mohl vyhrát?**
Pocit z vítězství jsem ještě nestačil vstřebat. Ale jsem samozřejmě rád, že jsem měl úspěch. Předloni jsem skončil desátý, loni třetí, takže se stále zlepšuji. Vnímám to jako přirozený vývoj. *(usmívá se)*

❍ **Co prozradíš o své zálibě? A jaký námět sis zvolil pro abilympijskou soutěž?**
Fotím od svých 14 let, učil mě to jeden kamarád z Ostravy. Chtěl bych chodit do fotografické školy pro neslyšící v Brně, kde bych se mohl potkávat i s profesionály, ale je to pro mě bohužel daleko… Líp se mi fotí v exteriéru než uvnitř, protože mám slabý blesk. Rád se pohybuju v historických objektech, proto jsem se rozhodl udělat soutěžní fotky na zámku a na Kunětické hoře. Pořídil jsem padesát černobílých i barevných snímků, ze kterých porota vybrala finálních pět.

❍ **Když pomineme úspěchy na abilympiádě, čeho bys chtěl ve focení dosáhnout?**
Láká mě udělat výstavku, ale k tomu je nutné zařídit spoustu věcí. A já jako neslyšící s tím mám problém, bez tlumočníka se nedomluvím. Chci své fotky ukázat veřejnosti, aby lidé viděli, co ve mně je. Myslím, že bych dovedl připravit pestrou expozici: kromě hradů či zámků se zaměřuju i na přírodní úkazy, jako je třeba východ slunce, a na zvířata.

❍ **Nakolik tě při focení omezuje sluchové postižení?**
Je to překážka při komunikaci s lidmi. Proto moc nezkouším fotit třeba vystoupení v divadle, kde bych se musel s někým domlouvat na podmínkách. Nedovedl bych požádat diváky o potřebný prostor, ani bych neslyšel jejich připomínky ke mně.

❍ **Ale na abilympiádě se cítíš s fotoaparátem v ruce jako ryba ve vodě, že?**
Tuhle akci si vyloženě užívám. Už jsem tady udělal za dva dny asi tři sta fotek, taky jsem si hodně natáčel na kameru. V hale i v jejím okolí se stále něco dělo a já měl na focení spoustu času a prostoru. Velmi zajímavé pro mě byly ostatní soutěžních disciplíny i doprovodný program. **(pel)**

Televize znovu vychází vstříc neslyšícím

● Počínaje měsícem září rozšířila Česká televize vysílání desetiminutových zpráv ve znakovém jazyce na programu ČT2 s pravidelným začátkem v 19.50 hodin i na oba víkendové dny.

● Posluchači se sluchovým postižením se mohou nově těšit také na skryté titulky ve vysokém rozlišení (HD) na všech jejích HD kanálech. Podle výhledu by v budoucnu měly postupně následovat další funkce jako více jazykových verzí souběžně nebo zjednodušené titulky pro děti.

● Už nyní veřejnoprávní televize nabízí „bezbariérové“ sledování četných pořadů různých žánrů. Z vysílání pro dospělé je to např. magazín pro ženy Sama doma, publicistické Sváteční slovo, kritický diskusní pořad Josefa Chuchmy Jasná řeč, magazín Čtyřka Sport nebo debatní pořad Téma pro hosty. Také nejmenší diváci si už mají co vybrat: pásmo Kouzelná školka, cyklus pohádek Čtení do ouška nebo i jiné pohádky. **(mk)**

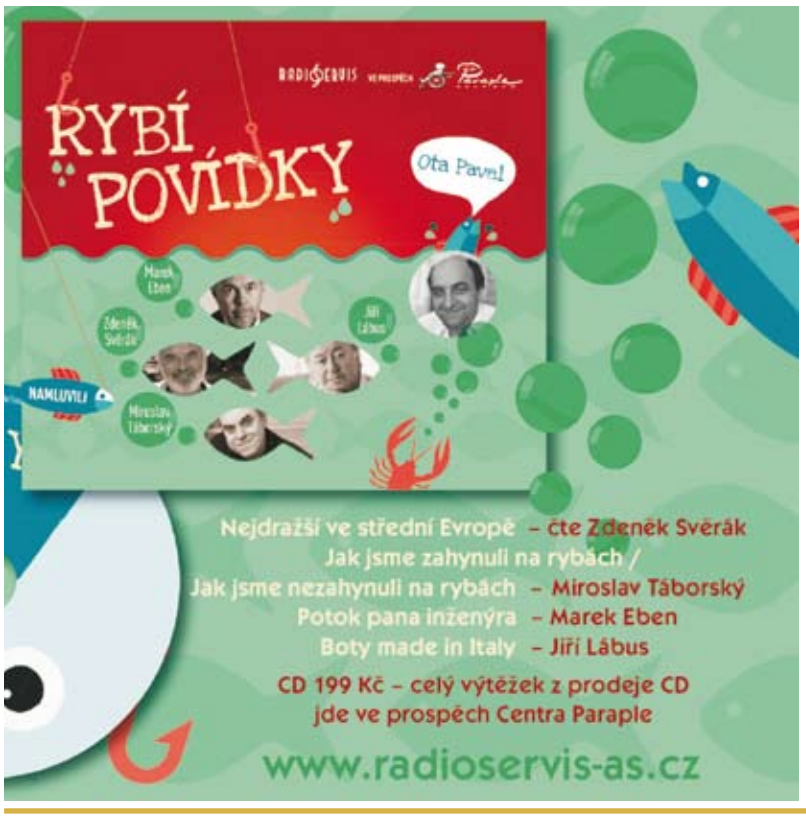

Program mobility: vláda poskytne finance i nadále

Na základě červencového projednání a schválení Vládního plánu financování Národního rozvojového programu mobility pro všechny na období 2016–2025 (Vládní plán) budou také v uvedeném desetiletí ve státním rozpočtu vyčleněny finanční prostředky k zajištění další podpory záměrů komplexních bezbariérových tras ve městech a obcích zařazených do citovaného programu. Hlavním důvodem rozhodnutí pokračovat ve financování ze strany státu byl značný počet objektů veřejné správy, zdravotních a sociálních služeb, škol, kulturních zařízení apod. i prostředků veřejné dopravy a komunikací pro chodce nepřístupných či přístupných obtížně pro osoby se sníženou schopností pohybu a orientace. (Převážně to jsou budovy z doby, kdy ještě nebyla uzákoněna povinnost zajistit bezbariérové užívání staveb.)

V souvislosti s tím se novelizoval i vlastní Národní rozvojový program mobility pro všechny. Z významných změn, které bude nutno vzít do úvahy hned při prvním kole výzvy pro předkládání záměrů bezbariérových staveb pro rok 2016, zmiňme čtyři:
- omezení harmonogramu záměrů bezbariérových tras na 3 roky;
- možnost financovat bezbariérové úpravy škol a školských zařízení bez přímé návaznosti na příslušnou bezbariérovou trasu;
- vynětí Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního ze seznamu institucí podílejících se na financování záměrů bezbariérových tras;
- stanovení částky 10 milionů korun jako ročního příspěvku ministerstva dopravy na zpřístupňování dopravy.

Finanční prostředky jsou na základě Vládního plánu uvolňovány především na financování ucelených bezbariérových tras. Pokud se na určité bezbariérové trase nacházejí objekty v majetku či správě ministerstev a různých institucí, jde část finančních prostředků z jejich rozpočtů.

Program mobility společně vyhlásily Vládní výbor pro zdravotně postižené občany a Národní rada osob se zdravotním postižením ČR již v roce 2002. Spolufinancování ze státního rozpočtu bylo zahájeno o tři roky později s tím, že původně mělo trvat do roku 2015. Zhruba 540 milionů tak pomohlo v období 2005–2013 např. k nákupu 16 nízkopodlažních autobusů, zpřístupnění 41 městských či obecních úřadů, 45 kulturních zařízení (knihoven, kulturních domů, divadel apod.) a 32 škol nebo školských zařízení.

Podrobnější informace o Národním rozvojovém programu mobility pro všechny na období 2016–2025 přináší web www.vlada.cz v části Pracovní a poradní orgány/Vládní výbor pro zdravotně postižené občany. **(mk)**

BILFINGER

ENELEX
SAVE YOUR ENERGY / SAVE YOUR EARTH

Haptické mapy – vskutku ojedinělý počin

Nápad, který si osoby se zrakovým postižením velice pochvalují

Už zhruba půl roku nabízí společnost Seznam.cz na svém stejnojmenném internetovém portálu v části Mapy při volbě Změnit mapu nově také výběr mapy haptické = hmatové, kterou bez problémů „přečtou“ nevidomí či slabozrací. Ale nebýt aktivity dvou specializovaných univerzitních pracovišť, takováto možnost by neexistovala...

Světově jedinečný projekt

Historie prací na „blind friendly“ mapách se začala psát v roce 2007. Vlastní nápad se zrodil v hlavě Radka Seiferta ze Střediska pro podporu studentů se specifickými potřebami ELSA na ČVUT v Praze, které ke spolupráci později přizvalo podobně zaměřené středisko Teiresiás působící na brněnské Masarykově univerzitě, obě pracoviště jsou hlavními řešiteli projektu. Třetí spolupracující subjekt, tj. Seznam.cz, poskytl své technologické zázemí a mapy implementoval.

Trvalo několik let, než se řešitelskému kolektivu podařilo vyvinout metodu generování hmatových map na podkladě běžných vizuálních. Zvolený mapový podklad se následně převádí do grafického dokumentu při zachování zásad hmatového vnímání. Výsledný dokument je kompatibilní s technologiemi, které mohou jako tiskové médium použít tzv. mikrokapslový papír. Je to papír s teplocitlivou vrstvou: na ní se předloha standardním způsobem vytiskne, posléze se ve speciálním zařízení s infračervenou lampou zahřeje. Po tomto kroku dojde ke zvětšení objemu tmavých kontur, které tak vystoupí nad papír a vytvoří hladký a dobře hmatný reliéf. O mikrokapslovém papíru se neuvažovalo dlouho – např. obě jmenovaná střediska nebo i některá speciální pedagogická centra, speciální školy a organizace zaměřené na nevidomé klienty mají k dispozici tiskové zařízení, které s ním dokáže pracovat. Výroba mapy včetně přípravy potřebných podkladů přitom zabere pouze několik minut.

Většina předešlých postupů, které se používaly k výrobě tohoto zvláštního typu map, měla tři základní nedostatky – neúnosnou časovou náročnost, nutnost specifických odborných znalostí obsluhy a značný podíl manuální práce.

Zobrazení stejného území na základní a na haptické mapě.

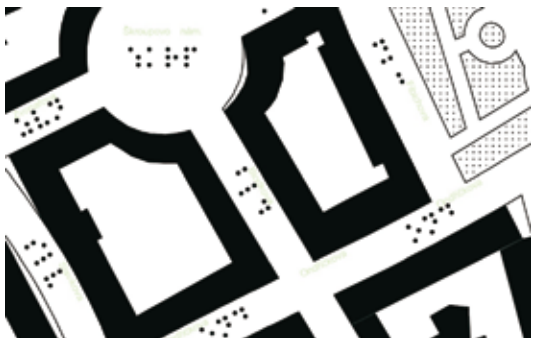

Protože se předpokládá, že haptické mapy budou používat i vidící uživatelé, je jejich popis dvojí. Ulice se označují třípísmennou zkratkou, náměstí zkratkou ze čtyř písmen. Zkratky jsou vypsány v Braillově písmu v ose ulice/náměstí, jsou přitom zvoleny tak, aby se v zobrazeném území neobjevily vícekrát. Světlezelená barva klasických popisků celých názvů nereaguje na tepelnou úpravu při tisku, tento text je tedy pouze ve vizuální podobě.

Pohled na mapu

Z běžných internetových map se dá udělat jakýkoli výřez v jakémkoli měřítku. Oproti tomu haptické mapy jsou zobrazeny na jednotlivých předem definovaných listech formátu A4 v přibližném měřítku 1 : 1500, každý list zobrazuje území 300 x 425 metrů. „Může“ za to skutečnost, že uživatelé je dostávají pouze jako tištěné; práce online se s nimi nepředpokládá.

Podkladem pro obsah mapových listů je stejná vektorová zdrojová databáze jako u běžných map. Také ke zpracování se používá stejný nástroj – Mapnik, díky tomu se mapové databáze projeví okamžitě i v nově generovaných hmatových mapách. V té souvislosti je nutno dodat, že dokud Seznam.cz nezískal přístup k vektorovým datům, nešlo tyto mapy vytvořit pro praktické použití.

Zvolená technologie tisku nedokáže tisknout ve více vrstvách, proto nemohou haptické mapy zobrazovat stejně velké množství informací jako ty obyčejné. Z toho důvodu se musely vybrat takové prvky, které se mohly jako podobné metodou generalizace sloučit s tím, aby obsah mapy zůstal pro hmatové vnímání čitelný a přehledný – např. plošné objekty byly sloučeny do skupin budovy, vodní plochy, zeleň a průmyslové plochy, obdobně se sloučily liniové prvky a bodové objekty.

Zástupci tří jmenovaných subjektů novinku podrobně představili mj. také účastníkům březnové konference INSPO. Tento jejich příspěvek je umístěn na webu www.inspo.cz v části Konference INSPO/INSPO 2014/Textové příspěvky do sborníku.

(mk)

Recepty z Kosatce

Také tentokrát otiskujeme dva recepty Otakara Vaňhy, vedoucího tréninkové restaurace a kuchyně pro zaměstnávání osob se zdravotním postižením, a jejího kuchaře Milana Kňourka.

Kuřecí medailonky po zámecku

Suroviny:

600 g kuřecích prsíček, sůl, 15 g hladké mouky, bílý pepř, 3 lžíce oleje, 20 g másla, 150 g ananasového kompotu bez nálevu, 100 g brusinkového kompotu, 60 g kečupu, 1 dl vývaru nebo vody, 0,5 dl červeného vína.

Z prsíček nakrájíme medailonky, mírně naklepeme, osolíme, opepříme, jemně poprášíme moukou a na horkém oleji po obou stranách opečeme. Medailonky vyjmeme, do výpeku přidáme máslo, nakrájený ananas, brusinky, kečup, vývar nebo vodu, víno – vše promícháme a prohřejeme. Medailonky přeléváme šťávou s ovocem.

Závitky ze šunky

Suroviny:

400 g šunky, 400 g eidamu, 200 g ovčího sýra s paprikou nebo bylinkami, 2 vejce, 2 dl bílého vína, 100 g hladké mouky, olej na smažení, petrželová nať.

Tenké plátky šunky překryjeme 1 nebo 2 plátky sýra a opět zakryjeme plátkem šunky. Ovčí sýr nakrájíme na stejně velké kousky, položíme je na kraj plátku šunky se sýrem. Šunku pevně zarolujeme a závitek spíchneme párátkem. Do misky nalijeme víno, přidáme vejce, vše dobře rozšleháme a za stálého míchání přidáváme hladkou mouku. Směs postupně vyšleháme v hladké husté těstíčko. Závitky obalíme v připraveném těstíčku a smažíme v rozpáleném oleji dozlatova. Usmažené závitky přendáme na papírový ubrousek a opatrně odstraníme párátka. Když trochu vychladnou, nakrájíme je na půlky, ozdobíme petrželkou a nakrájenými rajčaty.

Pozoruhodné drama beze slov

Zkraje října měl v našich kinech premiéru **ukrajinský film Kmen**. Nezazní v něm jediná věta: hlavní postavou totiž je hluchoněmý mladík Sergej, který nastoupí do speciální internátní školy. Aby zde „přežil“, stává se členem divoké organizace, takzvaného kmene. Postupně se s ním sžívá a přizpůsobuje se jeho režimu. Náhodný sex s jednou z kmenových konkubín však přeroste v lásku, a tak musí Sergej porušit nepsaná pravidla uvnitř spolku…

Drama, v němž se sluchově postižené postavy dorozumívají znakovou řečí a ticho je intenzivním zvukem, se promítá hlavně ve filmových klubech. Dle recenzí jde o zdařilý syrový pohled na násilí mezi mladými delikventy.

(pel)

Euroklíč od prosince zdarma ve všech krajích

Euroklíč v kombinaci s eurozámkem je účinným způsobem, jak zabránit poškozování či zneužívání veřejných míst důležitých pro vozíčkáře a další lidi se zdravotním postižením. Jde zejména o bezbariérové toalety, výtahy a schodišťové plošiny. Nezamčené WC se totiž běžně stává skladištěm nepotřebných věcí, noclehárnou pro bezdomovce či lákadlem pro vandaly. Ani situace, kdy je nutno shánět klíč v recepci hotelu či u personálu benzinové pumpy, není pro člověka s vážnou poruchou vyměšování bezproblémová.

Nápad poskytovat vytypovaným skupinám osob euroklíč a instalovat speciální zámky vznikl v Německu v polovině 80. let. Pomůcka je kromě této země nejvíc rozšířena v Rakousku, Švýcarsku a Skandinávii. U nás záměr prosazuje Národní rada osob se zdravotním postižením.

V současnosti je euroklíč k dostání zdarma v Jihomoravském, Královéhradeckém, Olomouckém, Pardubickém, Plzeňském a Středočeském kraji. Už v prosinci k nim přibudou ostatní kraje, kde si lidé zatím mohou pomůcku zakoupit za 400 korun v pražském sídle Národní rady.

Uživateli mohou být držitelé průkazu TP, ZTP, ZTP/P, diabetici, stomici, onkologičtí pacienti, lidé trpící roztroušenou sklerózou, Parkinsonovou chorobou, Crohnovou chorobou, ulcerózní kolitidou či močovými dysfunkcemi a také rodiče dětí do tří let. Moderní veřejné toalety jsou totiž často vybaveny přebalovacím pultem a díky své velikosti umožňují zaparkování dětského kočárku.

K nejaktivnějším distributorům pomůcky patří Pardubický kraj, zejména regionální pracoviště Národní rady (Radka Svatošová, telefon: 466 952 423 nebo 736 751 202, e-mail: pardubice@nrzp.cz). Euroklíč lze sehnat i v centrech pro zdravotně postižené a seniory v Pardubicích, Chrudimi a Ústí nad Orlicí. Pomůcku poskytují také odbory sociálních věcí na všech městských úřadech v kraji. Rodiče malého dítěte si ji mohou zapůjčit prostřednictvím Sítě mateřských center: koordinátorkou pro Pardubický kraj je Petra Benešová v Litomyšli (telefon: 602 178 849, e-mail: petra.benesova@materska-centra.cz).

Seznam míst osazených eurozámkem a distribučních míst ve všech krajích bude zveřejněn na stránkách www.euroklic.cz. **(pel)**

Učím se chodit. Sleduj to online

Na začátku všeho byla sázka. Přesněji řečeno výzva. „Já se chci tento rok naučit vařit,“ řekl mi kamarád. „Jestli se budeš učit vařit, tak já se budu učit chodit,“ reagovala jsem pohotově.

Totiž abyste rozuměli. Je mi sice už dost přes dvacet, ale stále neumím chodit. Může za dětská mozková obrna. Ano, je pravda, že mi tato diagnóza trochu tvoří život. Musím třeba jezdit bezbariérovou dopravou a hledat budovy bez schodů. To jsou ale věci, na které se dá zvyknout a díky šikovným aplikacím do mobilu se dají i hravě zvládnout.

Z čehož tedy plyne, že si navzdory vozíku žiju celkem pohodový život. Díky hendikepu si však jasně uvědomuji, že bych měla cvičit. Rehabilitace by mi prospěla, to je bez debat. Jenže znáte to: Donuťte se k něčemu, co vás tak úplně nebaví.

Jsem celkem soutěživý typ. A tak mi možnost vyhrát večeři, když na ni přijdu o berlích, přišla jako docela dobrý nápad.

Pravidla byla jasná. Za každé kamarádem vlastnoručně uvařené jídlo já ujdu několik metrů o berlích.

Třeba lívance s marmeládou byly za padesát metrů. Pravidelně jsme se navzájem informovali o svých fyzioterapeutických a kulinářských úspěších.

Když jsem se jednou chlubila tím, že jsem šla o berlích na oběd, řekl mi: „Ty normálně chodíš, vole. To by měl někdo točit a ty bys o tom mohla psát blog.“

Od nápadu k realizaci už byl jenom kousek. Zaregistrovala jsem si doménu www.chodimvole.cz. To je místo, kde můžu psát o svých zkušenostech, radostech i strastech, které mě potkají při zdolávání metrů po vlastních nohou.

A baví mě to!

Neexistuje lepší spojení internetu a mého hendikepu. Z nudné rehabilitační povinnosti se rázem stala zábava. Přemýšlím, co bych napsala na blog, a abych tam vůbec mohla něco napsat, musím chodit.

Je to jednoduché. Internet v sobě skýtá motivační prvek. Je to něco jako veřejný příslib. Přece tam musím něco sdílet. Ten web nemůže být mrtvý, protože kdyby byl, znamenalo by to jediné: že mrtvé je mé předsevzetí naučit se chodit. Což nechci.

Díky internetu to vím. Web je zkrátka výborný i jako rehabilitační nástroj.

Ladislava Blažková

ABILYMPIJSKÝ ZPRAVODAJ
(číslo 5 – říjen 2014).

VYDAVATEL:
Česká abilympijská asociace, o.s.,
Sladkovského 2824,
530 02 Pardubice.

REDAKCE:
Rokycanova 2654,
530 02 Pardubice,
Jaromír Fridrich (šéfredaktor):
fridrich.jaromir@seznam.cz,
Miloš Kajzrlík:
milos.kajzrlik@caacz.cz,
Miloš Pelikán:
bobpelikan@seznam.cz.

KONTAKT:
telefon: 466 304 366.

KOMPLETNÍ ARCHIV
ve formátu pdf na www.caacz.cz.

GRAFIKA A SAZBA:
CAA, o.s., Pardubice.

TISK:
Studio Press, s.r.o. Pardubice.

EVIDENČNÍ ČÍSLO:
MK ČR E 12884.

Kurštejn
stavební a obchodní firma
merit bau

zaostřeno na ...

Komplexní pomoc lidem s poraněnou míchou

Jen málo organizací pomáhajících lidem s postižením je tak známých jako Centrum Paraple. Coby pomyslný deštník do nepohody slouží lidem z celé republiky, kteří ochrnuli po úrazu, už dvacet let.

Paraple bylo v Praze-Malešicích slavnostně otevřeno 31. října 1994. S myšlenkou přišel oblíbený herec a scenárista Zdeněk Svěrák, kterého inspirovaly problémy jeho kamaráda, herce Jana Kašpara. Ten se v roce 1988 ocitl na vozíku po pádu ze stromu, a když se po operacích a pobytech v rehabilitačním zařízení pokoušel o návrat do běžného života, citelně mu chyběly důležité informace i konkrétní sociální pomoc.

Šest zaměstnanců na 160 m^2, roční rozpočet zhruba 500 tisíc korun a služby poskytované pouze ambulantně 5 či 6 lidem. Takové byly začátky. Nyní v Parapleti pracuje 52 lidí a 30 externistů na rozloze 2600 m^2 a rozpočet dosahuje až 30 milionů korun. O významu poradenského, informačního a rehabilitačního centra svědčí i fakt, že jeho služeb ročně využije opakovaně asi 1400 vozíčkářů; denně jde o 25 až 28 klientů s poraněnou míchou.

Paraple jim poskytuje komplexní pomoc, zejména sociální rehabilitaci, fyzioterapii, ergoterapii, odborné poradenství, respitní péči a kurzy zaměřené na zvyšování kvalifikace, počítačové dovednosti, zdravý životní styl či mateřství vozíčkářek. Klient může konzultovat své problémy s psychologem, vyzkouší si různé sporty, k dispozici má tréninkovou kuchyni, posilovnu a půjčovnu pomůcek. Nejdůležitější bývá vůbec první pobyt v Parapleti: člověk s tělesným postižením si během několika týdnů osvojí základní návyky spojené s životem na vozíku, dozví se cenné informace z oblasti legislativy, pomůcek, prevence zdravotních potíží či pracovního uplatnění, zvýší se mu sebedůvěra a obvykle i chuť do života.

Organizace, které důvěřuje i veřejnost

Velmi dobrou pověst má Paraple také u široké veřejnosti. Dokáže ji zaujmout nápaditými akcemi: nejznámější je televizní pořad Dobročinná akademie a Běh pro Paraple. Za zmínku však stojí i pořádání menších benefičních akcí či vydávání audio nahrávek: nejnovějším cédéčkem jsou Rybí povídky, které napsal Ota Pavel a načetli Zdeněk Svěrák, Miroslav Táborský, Marek Eben a Jiří Lábus.

Na oslavách dvacetin, které se v Centru Paraple odehrály 25. září, se hostům a návštěvníkům představila nová ředitelka, paní Margita Pištorová. Ve své řeči sympaticky přiznala, že je ve funkci teprve tři měsíce a hlavní zásluhu na dosavadních úspěších má její předchůdkyně Alena Kábrtová. A vzápětí ji přizvala k mikrofonu. Obě dámy sklidily velký potlesk publika... V běžném podniku se nestává, aby se top manažeři vzájemně podporovali, ale Paraple je jiné. Panuje v něm profesionalita, ale i pohodová atmosféra, humor a důvěra.

I díky těmto vlastnostem má Paraple mezi vozíčkářskými organizacemi výsadní postavení. Je spolehlivou oporou lidem, kteří po vážném úrazu naléhavě potřebují pomoc, aby v sobě našli sílu k návratu do života. Výstižně to vyjadřuje nové oficiální motto: Pomáháme najít cestu dál.

Když byl pan Svěrák, spoluzakladatel a významný podporovatel Centra Paraple, dotázán, zda si umí představit, co řekne za dalších dvacet let, vtipně konstatoval: „Já už tady asi nebudu. Ale přál bych si, aby Paraple nadále fungovalo tak, abych na něj nemusel z nebe nadávat.“

Chcete se o téhle organizaci dozvědět víc? Podívejte se na stránky www.paraple.cz, objednejte si časopis Svět s Parapletem anebo si 15. listopadu večer zapněte televizi: v 21 hodin začne na stanici ČT 1 Dobročinná akademie. Ve stejném čase pořad odvysílá i Radiožurnál. **(pel)**

Zakladatelé (zleva) Alena Kábrtová a Zdeněk Svěrák a nová ředitelka Margita Pištorová.

Pohodová party na zahradě Centra.

Centrum Paraple dnes.

Na sportovních kurzech si vozíčkáři výrazně zvednou sebevědomí.

Snímky: *Martin Salajka*

OP

P.P.
50403 / 2003
530 02 Pardubice 2

Své hrdiny má i oblast sociální péče

Královéhradecký kraj už počtvrté ocenil pracovníky i organizace působící v oblasti sociálních služeb za jejich obětavou práci. „Slova o tom, že úroveň společnosti se pozná podle toho, jak se dokáže postarat o potřebné, bývají považována za klišé. Lidé se pak přesvědčí o tom, že to tak není, až když se jedná o jejich blízké,“ zmínil hejtman Lubomír Franc, který všem nominovaným poděkoval za jejich práci.

Cenu v kategorii „Poskytovatel sociální služby“ převzali zástupci Domácího hospicu Duha, Domova Dědina a Střediska rané péče Sluníčko. Osobnostmi sociální oblasti se staly Alena Goisová, Marie Rohulánová a Marcela Hauke.

Nejlepšími projekty jsou letos „Bydlení v síti“ organizované „Skokem do života“, „Hradecké dny sociální práce“ pořádané Univerzitou Hradec Králové a projekt „Proč zrovna já?“ Probační a mediační služby.

Vedle toho byla rozdána ještě celá řada dalších ocenění. Doktor Josef Zita byl in memoriam oceněn jako Osobnost sociální oblasti za svou dlouholetou pedagogickou a vědeckou činnost. Za dlouholetý přínos se Osobností sociální oblasti stala Růžena Rýglová. Uděleno bylo také osm čestných uznání. **(fr)**

První průvodce Šumavou psaný slepeckým písmem

Šumava je prvním tuzemským národním parkem, který vydal průvodce pro nevidomé. Publikace psaná Braillovým písmem obsahuje kromě textu o historii Šumavy a popisu zajímavých míst také reliéfní mapy s vyznačenými cíli.

Pro nevidomé je Šumava podle Vencla, který sám chodí s bílou holí, málo známá, zároveň ale velmi lákavá. I člověk, který nevidí, si ji může užít. Důležitý je už pocit, že tam byl, sdílení zážitků s ostatními či popis průvodce, který s nevidomým člověkem většinou jde a může mu zprostředkovat další zážitky. „Nevidomý člověk vnímá své okolí dalšími smysly mnohem více než vidoucí člověk. Vnímá zvuky, vůně a to je pro něj atmosféra, která se nedá nijak jinak získat,“ popsal její autor Jiří Vencl.

Kniha obsahuje 12 doporučených tras, které jsou vhodné pro

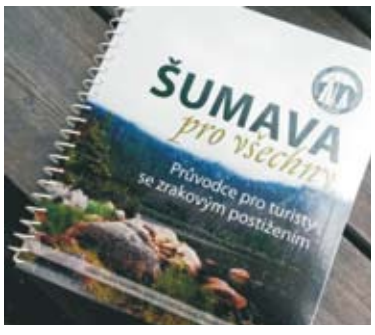

nevidomé i pro vozíčkáře. „V přístupnosti terénu a kvality povrchu jsou potřeby nevidomých podobné jako u vozíčkářů. V terénu s kořeny, kalužemi a bahnem je to pro nás složité,“ řekl Vencl.

Unikátní jsou podle něj zejména mapy, díky nimž si mohou nevidomí poprvé udělat představu, jak velké území zabírá park, jak je orientovaný podle světových stran, kde leží významné vrcholy nebo jezera a jak jsou od sebe daleko. Mapy obsahují i měřítko.

Vydání knihy, kterou připravilo už minulé vedení parku, je podle ředitele správy parku Pavla Hubeného jedním z kroků k dalšímu zpřístupnění území lidem s handicapem. V návaznosti na knihu chce například umístit přímo v terénu tabulky s popisem vybraných míst ve slepeckém písmu.

Vydání knihy ocenil také Václav Krása, předseda Národní rady osob se zdravotním postižením. Postižení lidé, ať zrakově, tělesně či jinak, podle něj potřebují pro kvalitní život nejen zajištění bydlení, obživy, práce, zdravotní péče, ale také další věci, které si mohou dopřát zdraví lidé – zábavu, odpočinek, rekreaci. „Díky přístupu parku, který má mimo jiné i programy pro lidi na vozíku, se postiženým nabízí možnost na další zkvalitnění života,“ řekl Krása. **(fr)**

Jezdí druhé „elbíčko“

První ženou a druhým majitelem auta pro vozíčkáře Elbee v pořadí se v polovině srpna stala Jitka Schmidtová z Poděbradska.

V krátké televizní zpravodajské reportáži ocenila po jeho převzetí spolu s certifikátem (barevný odstín karoserie je podle jejího přání) především skutečnost, že ho může řídit z vozíku, aniž by předtím musela přesedat.

Třetí vozíčkářský speciál, jehož nákup může český uživatel částečně hradit z příspěvku na zvláštní pomůcku poskytovaného na zakoupení motorového vozidla, směřoval v říjnu k prvnímu zahraničnímu zákazníkovi. Francouzská firma ho bude používat jako předváděcí vůz při různých akcích.

První zahraniční veletržní představení „elbíčka“ se uskutečnilo poslední zářijový víkend na Mezinárodním veletrhu pro rehabilitaci a péči pro postižené REHACARE v německém městě Düsseldorf.

(mk)

Partneři:

K2 · Dopravní podnik města Pardubic a. s. · Just · Stannah · FOXCONN CZ · SKUPINA ČEZ